

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Кафедра іноземних мов факультету забезпечення оперативно – службової діяльності

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ООК 08 «ОСНОВИ ТЕОРІЇ МОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ»**

ОПП «Філологія»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань:03 Гуманітарні науки

Освітня кваліфікація: бакалавр філології

Спеціальність:035 Філологія

Спеціалізація: 035 041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

Форма здобуття освіти: денна

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «ОСНОВИ ТЕОРІЇ МОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ» є обов'язковою для вивчення ОПП «Філологія». Вивчається протягом 2-го семестру на кафедрі іноземних мов.

Мета вивчення навчальної дисципліни – розширення і поглиблення лінгвістичного світогляду студентів, введення основних лінгвістичних термінів та понять, відпрацювання первинних навичок лінгвістичного спостереження і лінгвістичного аналізу та набуття ними системи сучасних теоретичних та практичних знань про структуру, закономірності та найважливіші аспекти мовної комунікації, формування вмінь використовувати набуті знання у практиці іншомовного спілкування, перекладу та у науковому аналізі мовленнєвої взаємодії.

Завдання навчальної дисципліни:

- забезпечити оволодіння студентами необхідною сумою знань з фундаментальної дисципліни;
- допомогти студентам отримати сучасні знання про системний характер мови, про різні прояви системності мови на різних рівнях;
- отримати початкові знання про найважливіші методи і прийоми дослідження мови;
- засвоїти основну лінгвістичну термінологію.
- формувати уміння та розвивати навички комунікації рідною та іноземною мовами.

Досягнення програмних результатів навчання передбачає здатність демонструвати знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез та оцінювання його складових:

ПРН-1 Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

Знання: лексики, яка задовольняє ефективно проведення інтерв'ювання під час здійснення паспортного контролю; граматичних конструкцій різної складності.

Розуміння: інформаційних повідомлень з тем, що вивчалися; широкого діапазону термінології та скорочень у різних сферах діяльності.

Застосовування: знань під час усної та письмової комунікації; вивченої термінології та граматичних конструкцій для вирішення ситуацій, що можуть виникнути в процесі професійного спілкування; вмінь та навичок ведення професійної комунікації іноземною мовою; найбільш уживаних граматичних структур та лексичних одиниць.

Аналіз: ефективної міжкультурної комунікації; знань професійної лексики; основних та другорядних фактів у професійному дискурсі.

Синтез: спілкування в межах сформульованих тематичних завдань; скомпіювання даних з декількох джерел для підготовки усного чи письмового повідомлення; власної точки зору в процесі здійснення професійної комунікації.

Оцінювання: власної готовності і готовності співрозмовника до здійснення комунікації, а також інформації, яка отримана шляхом інтерв'ювання та опрацювання інших інформаційних джерел.

ПРН-3 Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

Знання: основних принципів самоосвіти: неперервність, цілеспрямованість, єдність загальної та професійної культур, взаємозв'язок і наступність, доступність, випереджальний характер, перманентність переходу від нижнього рівня до вищого тощо.

Розуміння: шляхів власної самореалізації, підвищення культурного, освітнього, професійного та наукового рівнів, отримання задоволення і насолоди.

Застосування: раціональних форм і засобів засвоєння та збереження інформації; методів дослідницької та експериментальної діяльності; вмінь і навичок самостійно набувати актуальні знання і трансформувати їх у практичну діяльність.

Аналіз: результатів індивідуального досвіду роботи над науково-дослідною проблемою формування висновків і пропозицій.

Синтез: роботи з літературними джерелами; зв'язку між елементами граматичної системи іноземної мови.

Оцінювання: здатності до саморефлексії, самооцінки, самоідентифікації.

ПРН-5 Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

Знання: значень незнайомих слів за контекстом або словотворчими елементами у ситуаціях спілкування з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів.

Розуміння: широкого діапазону термінології та скорочень професійної сфери, необхідного для спілкування з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів.

Застосування: вмінь та навичок ведення комунікації іноземною мовою;

Аналіз: необхідної інформації під час спілкування з представниками різних країн;

Синтез: методів ефективної роботи та підбору інформації з різних джерел;

Оцінювання: методів ефективної роботи та підбору інформації з різних джерел.

ПРН-7 Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

Знання: значень незнайомих слів за контекстом або словотворчими елементами.

Розуміння: широкого діапазону термінології та скорочень професійної сфери, вибірково користуючись довідковими ресурсами.

Застосування: вивченої термінології, граматичних конструкцій та знання за фахом для вирішення ситуацій, що можуть виникнути в професійному середовищі.

Аналіз: основних фактів та другорядної інформації з тематичних текстів і професійних документів.

Синтез: даних з декількох джерел для підготовки усного чи письмового повідомлення професійного спрямування.

Оцінювання: прийнятого рішення іноземною мовою щодо вирішення проблемної професійної ситуації.

ПРН-10 Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

Знання: систем мови, загальних властивостей літератури як мистецтва слова; історії мови та літератури, що вивчаються.

Розуміння: основних проблем філології та підходів до їх розв'язання із застосуванням доцільних інноваційних методів.

Застосування: знань з історії мови і літератури у професійній діяльності; інтерпретації творів художньої літератури, їх специфіки й місце в літературному процесі.

Аналіз: мовних одиниць, визначення їх взаємодії; необхідної інформації з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз; здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Синтез: інтерпретувати, впорядковувати класифікувати та систематизувати отриману інформацію з різних баз даних.

Оцінювання: здатність підбирати систему завдань для контролю і корекції знань під час професійної діяльності; організація процесу особистого навчання й самоосвіти.

ПРН-16 Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

Знання: понять, теорії та концепції, які стосуються професійної діяльності; визначення значень незнайомих слів за контекстом або словотворчими елементами.

Розуміння: інформаційних повідомлень з професійних тем;

Застосовування: вміння та навичок ведення професійної комунікації англійською мовою.

Аналіз: професійної лексики в процесі професійної комунікації, виділяючи головну думку, ідею.

Синтез: власних ідей в процесі здійснення професійної комунікації;

Оцінювання: отриманої інформації в процесі здійснення міжкультурної комунікації; власної готовності до здійснення професійної комунікації.

ПРН-19 Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

Знання: базових понять наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

Розуміння: мовних структур, їхніх рівнів, категорій, системних відношень.

Застосування: набутих навичок лінгвістичного мислення на інших дисциплінах мовознавчого та перекладознавчого циклів; перекладацьких стратегій та тактик при перекладі різних типів текстів.

Аналіз: вивченого на заняттях матеріалу; лексико-граматичних трансформацій; логічних взаємозв'язків між темами.

Синтез: наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

Оцінювання: інформаційного потоку іншомовного дискурсу; ціннісних суджень про прикладні та/або наукові дослідження у галузі філології.

ПРН-20 Володіти професійною термінологією, сучасним критичним, самостійним мисленням, розпізнавати соціальні коди поведінки та звичаї, що є загальноприйнятими у різних суспільствах та середовищах. Взаємодіяти з представниками різних державних структур та демонструвати солідарність та зацікавленість у вирішенні проблем місцевого та загальнодержавного значення.

Знання: професійної термінології; частин мови та будову речення; структури мовної комунікації.

Розуміння: соціальних кодів поведінки та звичаїв, що є загальноприйнятими у різних суспільствах та середовищах;

Застосування: отриманих знань в професійній діяльності;

Аналіз: основних засобів та форм, за допомогою яких здійснюється мовна комунікація;

Синтез: взаємодії з представниками різних державних структур.

Оцінювання: рівня володіння професійною термінологією.

ПРН-21 Використовувати необхідні вирази мовленнєвого етикету у побутових та професійних ситуаціях. Застосовувати навички перекладу при виконанні практичних завдань. Реферувати та анотувати тексти військово-прикордонного спрямування, виконувати усний та письмовий переклад.

Знання: основних моральних принципів професійної діяльності перекладача; основних принципів здійснення реферування та анотування текстів військово-прикордонного спрямування з мови перекладу на цільову; прикордонної термінології.

Розуміння: загальнолюдських етичних норм і критеріїв; лексичних та граматичних трансформацій, що застосовуються при перекладі з однієї мови на іншу.

Застосування: навичок перекладу при виконанні практичних завдань; лексичних та граматичних трансформацій.

Аналіз: взаємозв'язку між етичними нормами поведінки та професійною діяльністю.

Синтез: знань професійної лексики.

Оцінювання: отриманих знань в суспільному житті та професійній діяльності.

ВИКЛАДАЧ: відповідно до форми А-4.03.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Вступ до перекладознавства, Англomовний дискурс, Історія основної іноземної мови, Сучасна література країн основної іноземної мови.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Навчальні аудиторії, мультимедійний проектор, екран, ноутбук, навчальна література з навчальної дисципліни, модульне середовище кафедри іноземних мов.

Програмне забезпечення: модульне середовище академії – <https://10.241.24.43/course/index.php?categoryid=23>.

ТРИВАЛІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ

Курс	Семестр	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин														Форми підсумкового контролю										
			Загальна	Усього аудиторних занять	Аудиторна робота										Індивідуальна робота				Самостійна робота	Екзамен	Диференційований залік	Залік					
					лекції	групові заняття	групові вправи	практичні заняття	лабораторні заняття	семінари	рольові ігри	контрольна робота	індивідуальні заняття	*модульний контроль	підсумковий контроль	Усього	реферат	конспект з теми					переклад текстів	розрахункове завдання	курсова робота	контрольна робота	-----
1	2	3	90	30	22					4					4	30		30						30		+	
Усього за дисципліну		3	90	30	22					4					4	30		30						30		+	

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ СТУДЕНТАМИ

Шифр	Компетентність	Методи контролю
Загальні компетентності		
ЗК-3	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійній діяльності.	МК2; МК3; МК4.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності		
ФК-2	Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу та функції, рівні.	МК2; МК3; МК4.
ФК-3	Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється).	МК2; МК3; МК4.
ФК-8	Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.	МК2; МК3; МК4.
ФК-9	Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовами.	МК2; МК3; МК4.
ФК-11	Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.	МК2; МК3; МК4.
ФК-12	Здатність до організації ділової комунікації.	МК2; МК3; МК4.
ФК-13	Здатність використовувати необхідні вирази мовленнєвого етикету у побутових і професійних ситуаціях, спілкуватися державною та іноземною мовами, як усно, так і письмово.	МК2; МК3; МК4.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Компетентність	Методи навчання	Оцінювання
ПРН-1	Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими)	МН1.1; МН1.3; МН2.2; МН2.3; МН3.4; МН3.6; МН3.5; МН4.2; МН4.4	МК2; МК3; МК4.
ПРН-3	Організувати процес свого навчання й самоосвіти.	МН1.3; МН 1.6; МН 2.1; МН2.3; МН3.2; МН3.4; МН3.6; МН3.7; МН4.1; МН4.2; МН4.4	МК2; МК3; МК4.
ПРН-5	Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.	МН1.6; МН1.7; МН 2.2; МН 3.4; МН3.7; МН4.1; МН4.2.	МК2; МК3; МК4.
ПРН - 7	Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.	МН1.6; МН1.7; МН 2.2; МН 3.4; МН3.7; МН4.1; МН4.2.	МК2; МК3; МК4.
ПРН-10	Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.	МН1.6; МН1.7; МН 2.2; МН 3.4; МН3.7; МН4.1; МН4.2.	МК2; МК3; МК4.
ПРН-16	Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.	МН1.6; МН1.7; МН 2.2; МН 3.4; МН3.7; МН4.1; МН4.2.	МК2; МК3; МК4.
ПРН-19	Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.	МН1.6; МН1.7; МН 2.2; МН 3.4; МН3.7;	МК2; МК3; МК4.

Шифр	Компетентність	Методи навчання	Оцінювання
		МН4.1; МН4.2.	
ПРН-20	Володіти професійною термінологією, сучасним критичним, самостійним мисленням, розпізнавати соціальні коди поведінки та звичаї, що є загальноприйнятими у різних суспільствах та середовищах. Взаємодіяти з представниками різних державних структур та демонструвати солідарність та зацікавленість у вирішенні проблем місцевого та загальнодержавного значення.	МН1.6; МН1.7; МН 2.2; МН 3.4; МН3.7; МН4.1; МН4.2.	МК2; МК3; МК4.
ПРН-21	Використовувати необхідні вирази мовленнєвого етикету у побутових та професійних ситуаціях. Застосовувати навички перекладу при виконанні практичних завдань. Реферувати та анотувати тексти військово-прикордонного спрямування, виконувати усний та письмовий переклад.	МН1.6; МН1.7; МН 2.2; МН 3.4; МН3.7; МН4.1; МН4.2.	МК2; МК3; МК4.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

№ теми	Найменування тем	Кількість годин	Номери, вид занять та кількість годин					Місяці	Номери тем, занять та кількість годин	Кіл-сть годин
			1	2	3	4	5			
1.	Загальні засади мовної комунікації	4	Л2	Л2				02	1/1Л(2); 1/2Л(2); 2/1Л(2);	6
2.	Засоби мовної комунікації	4	Л2	Л2				03	2/2Л(2) 3/1 Л(2); 3/2 Сз(2) 4/1Л(2);	8
3.	Форми мовної комунікації	4	Л2	Сз2				04	5/1Л(2); 5/2 Л (2) 5/3 Л (2) 6/1Л(2);	8
4.	Культура мовленнєвої діяльності	2	Л2					05	7/1Л(2); 7/2Сз(2);	4
5.	Міжкультурна комунікація	6	Л2	Л2	Л2			06	Дз(4)	4
6.	Вирази мовленнєвого етикету	2	Л2							
7.	Комунікативні хиби та невдачі	6	Л2	Сз						

	Диференційован ий залік	4	Дз							
Всього		30							Всього	30

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання заняття	Література
1	2	3	4	5	6
I курс					
II семестр					
1			4	Загальні засади мовної комунікації	
	1	Лекція	2	Теорія мовної комунікації та її основні поняття 1. Теорія мовної комунікації як інтерлінгвістична дисципліна. 2. Основні підходи до визначення комунікації. 3. Комунікативний процес та його складові. 4. Комунікативний акт як функціональна одиниця комунікативного процесу. 5. Функції, види та рівні комунікації.	[1.2] с. 7-53
	2	Лекція	2	Комуніканти як суб'єкти комунікації 1. Підходи до вивчення мовної особистості як основного суб'єкта комунікації 2. Структура мовної особистості як учасника комунікативного процесу	[1.2] с. 54-78
		Індивідуальне завдання (конспект з теми)	4	Конспект з теми «Моделі мовної комунікації: Г. Д. Лассвелла, Шенона – Вівера, Р. Якобсона»	[2.1] ст.32-36
2			8	Засоби мовної комунікації	

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання заняття	Література
1	2	3	4	5	6
	1	Лекція	2	Вербальні та невербальні засоби комунікації 1. Поняття вербальної комунікації. 2. Вербальний контакт. 3. Механізми взаємодії мовців під час вербального контакту. 4. Поняття невербальної комунікації та класифікація невербальних засобів комунікації	[1.2] с. 79-100 [2.2]
	2	Лекція	2	Лінгво-структурний підхід до вербального коду в комунікації 1. Механізми пристосування мовного коду до об'єктів дійсності 2. Лінгвістичні поняття «референція» та «пропозиція» 3. Мовленнєвий акт та дискурс 4. Текст як результат і одиниця комунікації	[1.2] с. 101-129
		Самостійна робота	4	Одиниці організації мовного коду в комунікації 1. Механізми пристосування мовного коду до об'єктивної дійсності. 2. Мовленнєвий акт і дискурс як одиниці організації мовного коду в комунікації. 3. Дискурс як глобальна одиниця організації мовного коду в комунікації. 4. Текст як результат і одиниця комунікації.	[2.1] ст.20-41 [2.2] ст.101-121
		Самостійна робота	4	Антропологічна культура та її вплив на комунікацію Культура говоріння. Зовнішнє та внутрішнє мовлення. Культура слухання. Рефлексивне та не рефлексивне слухання. Криза сучасної культури.	[2.1] ст.130-153

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання заняття	Література
1	2	3	4	5	6
		Індивідуальне завдання (конспект з теми)	4	Конспект з теми «Невербальні засоби комунікації»	[1.2] ст.20-30
3			10	Форми мовної комунікації	
	1	Лекція	2	Основні форми мовної комунікації 1. Усна та письмова форма мовної комунікації. 2. Усні форми комунікації: а) Функції та види бесід. Характеристика та етапи проведення ділової бесіди. Підготовка до бесіди як гарантія її ефективності. б) Колективне обговорення: - Сутність ділових переговорів і підготовка до них. Проведення ділових переговорів. Етикет учасників переговорів. - Нарada: етичні підходи до забезпечення ефективності.	[2.1] с. 105-160
		Індивідуальне завдання (конспект з теми)	4	Конспект з теми «Публічний виступ»	[2.2] ст.71-80
		Самостійна робота	2	Телефонна розмова 1. Підготовка і проведення телефонної розмови за власною ініціативою. 2. Телефонна розмова, ініційована ззовні. 3. Правила телефонної розмови.	[2.2]
	2	Самостійна робота	2	Види мовленнєвої діяльності 1. Читання як рецептивний вид мовленнєвої діяльності. 2. Етапи роботи над курсовою та дипломною роботою. 3. Сутність письма як продуктивної комунікативної діяльності. Діловий лист. Його елементи.	[2.1] ст.76-80
	3	Семінар	2	Поняття мовної комунікації, її складові, функції, види,	[1.2] с. 7-100

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання заняття	Література
1	2	3	4	5	6
				засоби 1. Основні підходи до визначення комунікації. 2. Комунікативний процес та його складові. Комунікативний акт як функціональна одиниця комунікативного процесу. Функції, види та рівні комунікації. 3. Поняття про вербальні засоби комунікації. Вербальний контакт. Механізми взаємодії мовців під час вербального контакту. 4. Класифікація невербальних засобів спілкування та їх характеристики. 5. Основні форми мовної комунікації (усні та письмові).	[2.2]
4			6	Культура мовленнєвої діяльності	
	1	Лекція	2	Лінгвокультурний підхід до вербального коду в комунікації 1. Взаємозв'язок об'єктивної дійсності, мови, свідомості, культури 2. Співвідношення концептуальної, мовної і ціннісної картин світу. 3. Культурний концепт як одиниця комплексного вивчення мови, свідомості і культури. 4. Інституційні дискурси.	[1.2] с. 130-158
		Самостійна робота	2	Добір способів ділового спілкування 1. Повідомлення як спосіб спілкування. Способи впливу на людей під час комунікації (переконання, навіювання, психічне зараження). Маніпулювання. 2. Стилї спілкування (авторитарний, демократичний, ліберальний). Стратегічність у спілкуванні. 3. Ситуація спілкування, її складові.	[2.2]
		Індивідуальне завдання (конспект з теми)	4	Конспект з теми «Ділове електронне листування»	[2.2]

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання заняття	Література
1	2	3	4	5	6
5			4	Міжкультурна комунікація	
	1	Лекція	2	<i>Загальні особливості міжкультурної комунікації</i> 1. Особливості міжкультурної комунікації. 2. Основні категорії міжкультурної комунікації 3. Комунікативна поведінка. Типологія комунікативних категорій та засоби їх вербалізації. 4. Домінантні ознаки української та американської комунікативної поведінки. 5. Комунікативні стратегії і тактики.	[1.1] с. 7-55
	2	Лекція	2	<i>Картини світу і концептосфера нації</i> 1. Картина світу як відзеркалення свідомості 2. Мовна картина світу 3. Концептуальна картина світу 4. Чинники відмінностей між мовними і концептуальними картинами світу 5. Ціннісна картина світу 6. Часова і просторова картина світу 7. Типи культур	[1.1] с. 63-110
	3	Лекція	2	<i>Вербальне і невербальне вираження національних особливостей</i> 1. Звуковий аспект мови 2. Лексика і фразеологія	[1.1] с. 126-200

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання заняття	Література
1	2	3	4	5	6
				3. Міжмовні омоніми 4. Інші мовні способи вираження національної специфіки 5. Міжкультурні відмінності невербальних кодів комунікації	
		Самостійна робота	2	<i>Лексична конотація в мовних культурах</i> 1. Сутність лексичної конотації 2. Мовні конотації і порівняння 3. Конотація кольоропозначень 4. Конотація зоонімів та фітонімів	[1.1.] с. 156-167
		Самостійна робота	4	<i>Спілкування з іноземцями</i> 1. Поняття простору та часу в різних культурах. 2. Міжкультурні особливості трактування оптико-кінетичних засобів спілкування. 3. Особливості комунікації із англійцями та американцями.	[2.2]
6			6	Вирази мовленнєвого етикету	
	1	Лекція	2	<i>Ведення бесіди</i> 1. Етикет як принцип професійності комунікації. Діловий етикет. Найпоширеніші помилки у сфері ділового етикету. 2. Етикет бізнес-карток. 3. Вплив культури країни на вирази мовленнєвого етикету та мовленнєву поведінку. Форми звертання, привітання, прощання та вибачення. 4. Як розпочати та продовжити розмову.	[2.1] ст.134-144

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання заняття	Література
1	2	3	4	5	6
		Індивідуальне завдання (конспект з теми)	4	Конспект з теми «Етика службового спілкування»	[2.2]
		Самостійна робота	2	Форми звертання. Як розпочати розмову 1.Вирази вітання та прощання. 2.Форми звертання. 3.Вираження подяки. 4.Як розпочати розмову 5.Як продовжити розмову вираження згоди та незгоди	[2.2]
		Самостійна робота	2	Міжкультурна комунікація як наука 1. Сутність, об'єкт та предмет 2. Аспекти міжкультурної комунікації 3. Міжкультурна комунікація в системі наук	[1.1] с. 7-20
7			6	Комунікативні хиби та невдачі	
	1	Лекція	2	Комунікативні бар'єри спілкування 1. Бар'єри взаєморозуміння; Класифікація бар'єрів. 2. Характеристики та причини виникнення бар'єрів спілкування. 3. Шляхи подолання бар'єрів спілкування.	[2.2]
		Індивідуальне завдання (конспект з теми)	4	Конспект з теми «Причини виникнення та шляхи подолання комунікативних бар'єрів»	[2.2]
		Самостійна робота	4	Мова і культури світу в єдності відмінностей 1. Єдність законів природи, мов і культур 2. Мова і ноосфера	[1.1] с. 250-270
		Самостійна робота	2	Типи культур і міжкультурні стилі комунікації	[1.1.] с.226-238

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання заняття	Література
1	2	3	4	5	6
				1. Типи культур за контекстною спрямованістю 2. Типи культур за дистанцією влади 3. Типи культур за гендерною ознакою	
		Індивідуальне завдання (конспект з теми)	2	Конспект з теми «Національний стереотип»	[2.2]
		Індивідуальне завдання (конспект з теми)	2	Конспект з теми «Мовна картина світу»	[2.2]
		Індивідуальне завдання (конспект з теми)	2	Конспект з теми «Типологічні особливості української культури»	[2.2]
	2	Семинар	2	<i>Міжкультурна комунікація та шляхи подолання комунікативних бар'єрів</i> 1. Поняття міжкультурної комунікації. Особливості комунікації з іноземцями. 2. Вирази мовленнєвого етикету у ситуаціях знайомства, підтримання розмови, розпочинання розмови; способи вираження прохань або пропозицій, згоди та незгоди у різних ситуаціях. Вирази побутового вжитку. 3. Комунікативні бар'єри та їх види. Шляхи подолання комунікативних бар'єрів. 4. Домінантні ознаки української та американської комунікативної поведінки.	[1.1] ст.76-102, 109-129
Диференційований залік			4		
Разом за Псеместр			90		
Разом за I курс			90		
Усього з дисципліни			90		

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

9.1. Базова

- 1.1. Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація : навч. посіб. / В. М. Манакін. – К.: ВЦ «Академія», 2012. – 288 с.
- 1.2. Семенюк О.А. Основи теорії мовної комунікації навч. посіб. / О. А. Семенюк, В. Ю. Паращук. - К.: ВЦ «Академія», 2010. – 240 с.
- 1.3. Загороднова В. Основи міжкультурних комунікацій. Навчальний посібник. Бердянськ, 2018. – 314 с.
- 1.4. Боголюбова Н.М. Міжкультурна комунікація. К., 2017.
- 1.5. Сизоненко Н. Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика : колективна монографія / за наук. редакцією Н. Сизоненко, Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. 256 с.
- 1.6. Верховод Л. І. Соціологія культури та міжкультурна комунікація : навч.-метод. посіб. для студ. ден. та заочн. форми навч. спец. «Соціологія» / Л. І. Верховод ; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». – Старобільськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2018. –263 с.

9.2. Допоміжна

- 2.1. Воротняк Л. І. Формування навичок невербальної передачі інформації в процесі міжкультурної комунікації у магістрів педагогічних закладів вищої освіти [Електронний ресурс] / Л. І. Воротняк. // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Педагогіка. - 2019. - Вип. 2.
- 2.2. Задорожна І.П. Проблеми та перспективи розвитку вищої іншомовної освіти в Україні. Педагогічний альманах. Херсон, 2019. Вип. 43. С.97-104.
- 2.3. Jackson J. *Introducing Language and Intercultural Communication*. Routledge Taylor & Francis Group, 2014. 468 p.
- 2.4. Zadorozhna I. *Reflective Foreign Language Teaching and Learning of University Students*. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : Педагогіка. 2017. № 4. С. 6-12. 15.
- 2.5. Zadorozhna I. *Using the US experience of online and hybrid education in Ukrainian universities*. Наукові записки Терноп. нац. пед. ун.-ту ім.В.Гнатюка. Серія: Педагогіка. Тернопіль, 2015. № 3. С.139–144.

- 2.6. Zadorozhna I., Datskiv O., Shon O. Exploring Students' Expectations of the University Course. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*, 2020. Vol. 12. No 1 Supl. P. 293-303.
- 2.7. Duarte J., *Translanguaging in the Context of Mainstream Multilingual Education*, *International Journal of Multilingualism*, 2018.
- 2.8. Curdt-Christiansen, Wang W. *Parents as Agents of Multilingual Education: family language planning in China*, *Language Culture and Curriculum*, 2018.
- 2.9. Hua Z. *Exploring Intercultural Communication Language in Action*. Routledge Taylor & Francis Group, 2014. 297 p.

X. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИВ ІНТЕРНЕТІ (ІНТРАНЕТІ)

1. Офіційний сайт Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nadpsu.edu.ua>
2. Модуль середовища НАДПСУ – Основ вимовознавства та теорії мовної комунікації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://10.241.24.9/moodle/course/index.php?categoryid=21>

ОЦІНЮВАННЯ

Поточне рубіжне та підсумкове оцінювання здійснюється відповідно до положення <https://nadpsu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/polozh-otsinka-2020-12.01.-.pdf>.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

Середовище в аудиторії є творчим, відкритим до конструктивної критики.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, він/вона відпрацьовують навчальні питання та завдання в часи самостійної підготовки та у встановлені викладачем терміни обов'язково звітують про опанування ними навчального матеріалу. Курсанти, які пропустили більше 30% з тих занять, де було передбачено оцінювання, одержали середньоарифметичну з поточних оцінок нижче 2,60, тобто менше 70% позитивних оцінок від загальної кількості, не відзвітували за індивідуальну та самостійну роботу, до семестрового контролю не допускаються.

У разі коли курсант не виконав умови допуску до складання семестрового контролю, завчасно, але не пізніше трьох робочих днів до складання семестрового контролю, рішенням кафедри йому встановлюється індивідуальний термін ліквідації заборгованості. Якщо курсант

(слухач, студент) не ліквідує заборгованість у визначений кафедрою термін, то він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни і в відомості обліку успішності, в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «незадовільно» за національною шкалою, 50 балів за 100-бальною шкалою і FX – за шкалою ЄКТС. При повній відсутності позитивних поточних оцінок, за визначені звітності, і не ліквідації заборгованості у визначений кафедрою термін, курсанту (слухачу, студенту) курс з навчальної дисципліни не зараховується і в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «недопущений» за національною шкалою, 17 балів за 100-бальною шкалою і F за шкалою ЄКТС. В такому випадку курсант (слухач, студент) представляється на засідання Вченої ради факультету, академії і йому пропонується пройти повний курс повторно. У разі відмови розглядається питання про його відрахування з академії.

Дотримання академічної доброчесності

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу закладу вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності.

Нормативно-правове забезпечення: <https://nadpsu.edu.ua/osvita/normatyvno-pravove-zabezpechennia/>.

Додаток А
Методи навчання та методи контролю навчальних досягнень

Шифр	Метод навчання
1. Словесні методи	
МН 1.1	Ситуативне мовлення
МН 1.2	Розповідь
МН 1.3	Пояснення
МН 1.4	Бесіда
МН 1.5	Дискусія
МН 1.6	Диспут
МН 1.7	Проекти
2. Наочні методи	
МН 2.1	Демонстрація
МН 2.2	Ілюстрація
МН 2.3	Спостереження
3. Практичні методи	
МН 3.1	Рольова гра
МН 3.2	Практична робота з перекладу
МН 3.3	Вправи на підстановку
МН 3.4	Творчі вправи
МН 3.5	Усні вправи
МН 3.6	Фонетичні вправи
МН 3.7	Граматичні вправи
МН 3.8	Лексичні вправи
МН 3.9	Групові вправи
4. Методи самостійного та індивідуального навчання	
МН 4.1	Рецептивний

Шифр	Метод контролю навчальних досягнень
1. Попередній контроль	
МК 1.1	Вибірковий усний
МК 1.2	Фронтальний письмовий
МК 1.3	Фронтальний тестовий
МК 1.4	Фронтальний проблемний
2. Поточний контроль	
МК 2.1	Вибірковий усний
МК 2.2	Квіз
МК 2.3	Контрольна робота
МК 2.4	Тестування усного мовлення
МК 2.5	Письмовий переклад тексту
МК 2.6	Лексико- граматичний тест
МК 2.7	Захист індивідуальних завдань
МК 2.8	Реферат
3. Рубіжний контроль	
МК 3.1	Фронтальний письмовий
МК 3.2	Фронтальний тестовий
МК 3.3	Фронтальний проблемний
4. Підсумковий контроль	
МК 4.1	Усний
МК 4.2	Письмовий
МК 4.3	Тестовий
МК 4.4	Проблемний

МН 4.2	Репродуктивний
МН 4.3	Евристичний
МН 4.4	Дослідницький